

Psychopsis Kalihi

TOUKOKUU 2007

© Teksti ja kuvat Sirkka Talvimo

Alkuperä

Psychopsis Kalihi -risteytymän kantavanhemmat ovat *Psychopsis krameriana* ja *P. papilio*. Maallikolle näiden kahden läheisen lajin erottaminen toisistaan ei ole helppoa: kukintoperän kärkiosa on *P. kramerianalla* poikkileikkaukseltaan pyöreä ja *P. papiliolla* litteä. Lisäksi *P. kramerianan* petalit ja keskimäinen sepali (eli hyönteisen tuntosarvia muistuttavat kapeat ja pystyt kukkalehdet) ovat reunoiltaan aaltomaisesti poimuiset, mutta *P. papiliolla* ehyet.

Kotiseutu

Psychopsis krameriana on kotoisin Costa Ricasta Peruun ulottuvalta alueelta. *P. papilion* luontainen kasvualue ulottuu Länsi-Intian saarilta suurimpaan osaan Etelä-Amerikkaa. Molemmat kasvavat trooppisella alankoalueella tai matalan vuoristoalueen sademetsissä. Päivälämpötila on sekä kesällä että talvella n. 28 astetta. Yöllä lämpötila laskee 20 asteen tienoille (*P. papilion* kasvualueella alimmillaan 14 asteeseen). Sade on kohtuullista tai runsasta loppukeväästä aikaiseen syksyyn. Talvella sade on vähäistä neljän kuukauden ajan, jolloin kasvilla on lepoaika.

Lajikuvaus

P. Kalihi varsimukulat ovat litteät, 2–4 cm:n kokoiset ja yksilehtiset. Varsimukulat ja lehdet ovat himmeän sammalenvihreitä. Lehdet ovat nahkamaisia, kapean soikeita, 4–5 cm leveitä ja 15–20 cm pitkiä. Kasvutapa on sympodiaalinen, ja uusia versoja kasvaa korkeintaan yksi vuodessa. 60–120 cm pitkä kukintovarsi kasvaa varsimukulan tyveltä. Ihastuttava kukka muistuttaa päiväperhosta. Keskimäinen sepali ja kaksi petalia ovat pystyjä ja kapeita, 6–8 cm korkeita, mahongin punaisia keltaisin pilkuin. Näiden kukkalehtien reunoissa on jonkin verran aaltomaista poimuisuutta. Sivullepäin osoittavat sepalit ovat melko leveät, rimpsureunaiset, keltapohjaiset, ja niitä koristavat punaruskeat kuviot. Huuli on iso ja pyöreähkö, reunoista rimpsuinen, ruskeanpunainen ja keskeltä puhtaan keltainen. Kukan leveys on n. 12–15 cm. Kukut aukeavat yksittäin minä vuodenaikana tahansa. Kukan kuihduttua varteen alkaa kehittyä uusi nappu, ja se aukeaa joidenkin viikkojen kuluttua. Sama kukintovarsi voi tuottaa kukkia jopa muutaman vuoden ajan. Kukkavarsia voi olla bulbissa useitakin.

Hoito

Kasvun aikana keväästä syksyyn lajia pitää kastella runsaasti, mutta kasvualustan on annettava välillä kuivahtaa. Ravinnetta tulisi antaa viikoittain kasvukauden aikana. Talvella kasvit voivat olla normaalissa huoneenlämmössä päivällä, mutta yöksi olisi hyvä saada lämpötila laskemaan 15–16 asteeseen. Kastelua vähennetään talvella, mutta pitkiä aikoja kasvia ei ole syytä kuitenkaan pitää kuivana.

Kasvialustan tulisi olla kosteutta pidättävää: melko hienojakoista männyn kaarnarouhetta, puuhiiltä ja sammalta tai perliittiä. Laji pitää kosteista olosuhteista, mutta on kuitenkin herkkä sieni- ja bakteeritaudeille, joten hyvä ilmanvaihto on tärkeätä sekä kasvialustan jatkuvan märkyyden välttäminen. Eräät harrastajat suosittelivat käyttämään hyvin pieniä ruukkuja, jotka antavat parhaan tuloksen sekä kukkavarsien määrän että kasvin hyvinvoinnin suhteen. Laji menestyy monissa valo-olosuhteissa, mutta vähäisessä valossa kasvatettaessa kastelun määrää pitää myös vähentää. Suoraa keskipäivän auringonvaloa lehdet eivät kuitenkaan kestä kesällä. Jotkut kasvattajat suosittelivat, että kukintovarsi katkaistaan ennen kuin kasvi kukkii itsensä hengiltä. Kukkimisen loputtua uusi verso lähtee herkemmin kasvuun.

Oma kasvini

Ostin *P. Kalihin* Kargen orkideatarhalta kukkivana kolmisen vuotta sitten. Lämpimitaltaan 5 cm:n ruukussa oli 4 versomukulaa, joista vain viimeinen oli täysikasvuinen. Kasvi on kukkinut siitä lähtien koko ajan siten, että kukan kuihduttua uusi alkaa heti kehittyä saman varren kärkeen. Nyt kukintovarrella on mittaa 70 cm. Ensimmäisenä kesänä kasvin ollessa lasikossa uusi verso yritti lähteä kasvuun, mutta kuivui tai mätäni pois. Siirsin kasvin ikkunalaudalle, jossa se on kasvanut siitä alkaen. Ikkuna on länteen, ja varjostuksella olen estänyt liiallisen paahteen kesällä. Talvella on lisävalona Floraset-kasvivalo. Kasvialustan olen pitänyt melko kosteana talvellakin, mutta mitään sieniongelmia ei ole ollut eikä varsimukulassakaan ole ilmennyt mädäntymistä. Lämpötila on talvella n. 20 astetta päivällä, eikä se yöksikään paljon laske. Syksyllä 2006 alkoi kasvaa ensimmäinen uusi lehtiverso, eikä kukkavanan leikkaamista tarvitse enää harkita. Ruukun olen vaihtanut vähän isompaan eikä kukkiminen ole siitä häiriintynyt. Kukkiessaan kasvi on sietänyt melko tasaista lämpötilaa, mutta kukintaan virittäytyminen vaatii ilmeisesti isompia yö- ja päivälämpötilojen eroja.
